

A pszichológia alapszak

„Műhelymunkák készítése és értékelése” című

MELLÉKLETE

I. ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK

Általános tudnivalók

1. Pszichológia alapszakon a szakdolgozat a pszichológia négy alaptudományi szakágának keretén belül készített négy műhelymunka portfóliója.
2. Mindegyik műhelymunka célja valamilyen pszichológiai jellegű tudományos vagy gyakorlati kérdés, probléma felvetése és annak igényes tanulmányozása.
3. A négy műhelymunka közül három közepes terjedelmű (11–20 oldal). Az Intézeti Tanács 2014. február 12-i határozata alapján, a közepes műhelymunka terjedelmére vonatkozó minimum követelmény 11 oldal, irodalomjegyzék és mellékletek nélkül. A negyedik, nagyobb terjedelmű (30–40 oldal) műhelymunkának empiriát (valódi kutatást, vizsgálatot) is kell tartalmaznia. Utóbbi csak bejegyzett témavezető kontrollja mellett készíthető.
4. Műhelymunkát mind a négy alaptudományi szakágból kell készíteni, de azt a hallgató maga dönti el, hogy a hosszabb, kutatást is tartalmazó munkát mely szakág keretén belül kívánja végezni.
5. A műhelymunkák készítésének ideje a BA képzés utolsó, harmadik éve. Ettől való eltérést – csak kivételesen méltányolható esetben – az intézet igazgatója engedélyezhet.
6. Elégtelen műhelymunka javítása az adott félévben nem lehetséges. A záróvizsga félévében, amennyiben az egyik közepes terjedelmű műhelymunkája az adott hallgatónak elégtelen lenne, akkor azt a megadott határidőn belül újraírhatja. Ha az újraírt dolgozat érdemjegye is elégtelen, akkor a hallgató csak a következő szemeszterben tudja újra ezt a műhelymunkát (tantárgyat) teljesíteni. Az empirikus kutatást is tartalmazó, témavezetett műhelymunka jegye amennyiben elégtelen, azt javítani az adott félévben nem lehetséges.
7. A kutatást is tartalmazó műhelymunkánál témavezető választása kötelező. A témavezetővel való konzultáció javasolt, de nem kötelező, és ennek szakmai következményeit a hallgató vállalja. Ha nem konzultált, akkor az értékelés szöveges részében a témavezető ezt jelezheti.
8. A kutatást is tartalmazó műhelymunka témavezetője bármelyik oktató lehet az adott szakágot képviselő tanszékről, aki pszichológia alapszakon tanít – természetesen az egyenletes oktatói terhelés elvének érvényesítése mellett. Ezen elv érvényesítése a tanszékvezetők feladata.
9. A műhelymunkákat azok az oktatók osztályozzák meghatározott szempontok alapján (lásd lentebb), akinél a hallgatók a műhelymunkáikat írták. Az osztályozás a szempontok alapján készített Értékelő lapon történik. Az Értékelő lap kitöltése az oktató számára kötelező.

Amennyiben az oktató a szempontok mentén történő értékelés megtörténte után az értékelést szükségesnek látja kiegészíteni, szöveges megjegyzéseket fűzhet a műhelymunkához.

10. A kutatást is tartalmazó műhelymunka érdemjegye a szakdolgozati portfólió összesített érdemjegyének meghatározásakor kétszeres súllyal számít.
11. A hallgatónak valamennyi műhelymunka esetében aláírásával kell igazolnia, hogy a munka a nemzetközi szerzői normák tiszteletben tartásával készült.
12. A műhelymunkákat a hallgató köteles megőrizni, a záróvizsga félévében összefűzve leadni (portfólió), és a Debreceni Egyetem Elektronikus Archívumába (DEA) feltölteni.
13. A szakdolgozati portfólió ismertetése, illetve védése a záróvizsga része.
14. Összhangban más egyetemeken zajló pszichológiai képzések rendjével, illetve a pszichológia tudományában uralkodó egyértelmű ajánlással, a Debreceni Egyetem Pszichológiai Intézetében folyó BA és MA képzésben, továbbá a tudományos diákköri munkában is, etikai engedély-köteles az empirikus kutatások folytatása (lásd: Etikai engedély kérelmezése hallgatók által folytatott empirikus vizsgálatokhoz c. fejezet).

A három közepes terjedelmű (11–20 oldalas) műhelymunka

értékelésének szempontjai

- a probléma megfogalmazása és kifejtése (körülírtság, szakszerűség, a témának adekvát szakirodalmi háttérre való támaszkodás)
- a tervezett vizsgálat leírásának korrektsége (mintavétel, vizsgálati módszerek, a kapott adatok feldolgozásának módszerei)
- a hivatkozások megfelelősége (mennyiség, minőség; a formai kívánalmaknak való megfelelés a szövegközi hivatkozásokor és az irodalomjegyzékben)
- a műhelymunka érthetősége, szerkesztése, stílusa

Mind a 4 szempontra maximum 5-5 pont, összesen 20 pont adható, ami a szempontok számával osztandó. Amennyiben az osztás eredménye nem egész szám, az érdemjegy megállapítása a kerekítés szabályai szerint történik. 1,5; 2,5; 3,5; 4,5 átlagpontoszám esetén a bíráló dönt a végleges jegy értékéről. Ha a műhelymunka értékelési szempontjai közül az egyik részpontoszám 0, akkor elégtelenre kell értékelni a dolgozatot, de ebben az esetben a bírálónak kötelező szöveges megjegyzést írnia.

Kiegészítő pontot kaphat az a hallgató, aki

- rámutat a felvetett pszichológiai kérdés társadalmi és/vagy szakmai és/vagy gyakorlati jelentőségére (+1 pont);
- szakirodalmazása az elvárhatót meghaladó mélységű (részletező, angol nyelvű, pontosan a problémához illő és friss szakirodalmak) (+1 pont).

Plusz pont/pontok elnyerése esetén az osztás továbbra is 4-gyel történik.

A hosszabb (30–40 oldal), kutatási beszámolót is tartalmazó műhelymunka

értékelésének szempontjai

- a probléma megfogalmazása és kifejtése (körülírtság, szakszerűség, a témának adekvát szakirodalmi háttérre való támaszkodás)
- a hivatkozások megfelelősége (mennyiség, minőség; a formai kívánalmaknak való megfelelés a szövegközi hivatkozásokor és az irodalomjegyzékben)
- a műhelymunka érthetősége, szerkesztése, stílusa
- a változók operacionalizálásának, a módszer megtalálásának és bemutatásának a színvonala
- a mintaválasztás minőségi és mennyiségi szempontból való megfelelése
- a statisztikai elemzés problémához való illeszkedése, eredmények bemutatásának és értelmezésének a színvonala.

Mind a 6 szempontra maximum 5-5 pont, összesen 30 pont adható, ami a szempontok számával osztandó. Amennyiben az osztás eredménye nem egész szám, az érdemjegy megállapítása a kerekítés szabályai szerint történik. 1,5; 2,5; 3,5; 4,5 átlagpontszám esetén a bíráló dönt a végleges jegy értékéről. Ha a műhelymunka értékelési szempontjai közül az egyik részpontszám 0, akkor elégtelenre kell értékelni a dolgozatot, de ebben az esetben a bírálónak kötelező szöveges megjegyzést írnia.

Kiegészítő pontot kaphat az a hallgató, aki

- újszerű, eredeti problémát fogalmaz meg (+1 pont);
- rámutat a felvetett pszichológiai kérdés társadalmi és/vagy szakmai és/vagy gyakorlati jelentőségére (+1 pont);
- szakirodalmazása az elvárhatót meghaladó mélységű (részletező, angol nyelvű, pontosan a problémához illő és friss szakirodalmak) (+1 pont);
- a minta nagysága az elvárhatót lényegesen meghaladja (+1 pont).

Plusz pont, pontok elnyerése esetén az osztás továbbra is 6-tal történik.

A műhelymunkák formai kivitelezésének tekintetében a BTK által előírt követelmények az irányadók.

BTK-melléklet (a pszichológia BA KKK-jának megfelelően módosítva)

16. §

(a DE TVSZ 24. § (1), (2), (3), (6) és (8) bekezdéséhez)

(1) A szakdolgozat, diplomadolgozat, diplomamunka, záródolgozat (a továbbiakban diplomamunka) a pszichológia négy alapterületének megfelelően négy adott, a jelen szabályzat rendelkezései alapján kiválasztott témakör önálló szakmai munkán alapuló, tudományos igényű és/vagy gyakorlati feldolgozása, amelyek a hallgató alapos tárgyi ismereteiről és ezek alkalmazásában szerzett jártasságáról is tanúskodnak. A hallgatónak mindegyik műhelymunka esetében nyilatkoznia kell arról, hogy a műhelymunkák a szerzői jogok nemzetközi szabályainak megfelelően készültek, saját, önálló munkái, és az erről szóló aláírt nyilatkozatot csatolnia kell mind a négy nyomtatott és elektronikus formához.

(2) A műhelymunkák témáinak kiírásáról az intézeteknek/tanszéknek minden tanévben, az őszi félév első hónapjának a végéig gondoskodniuk kell. A meghirdetett témák közül az alapképzésben (BA) a negyedik félév végéig kell választaniuk a hallgatóknak. A kutatást is tartalmazó műhelymunka címét az érintett intézetben kell bejelenteni.

(3) A műhelymunkák tartalmi követelményeit, az értékelés általános szempontjait és a műhelymunkákhoz rendelt kreditek számát a szak követelményei alapján a szakos kreditlisták, illetve a szakos tájékoztatók, rendelkezések tartalmazzák.

(4) Az OTDK-n fődíjat, díjat (1., 2. vagy 3. helyezést) vagy különdíjat nyert dolgozatot, ha az megfelel az intézet/tanszék által előírt szakos követelményeknek, az intézet-/ tanszékvezető külön bírálat nélkül, jeles minősítéssel elfogadhatja műhelymunkának. Egyéb, országos vagy nemzetközi pályázatok esetén elért kimagasló teljesítmény intézeti, tanszéki vélemény alapján hasonlóan minősíthető.

(5) A műhelymunkák terjedelmét a pszichológia alapszakos hallgatók esetében – a BTK követelményeivel összhangban – a Pszichológiai Intézet külön szabályozza.

(6) A műhelymunkákból készített portfóliót a hallgató – őszi félév esetén november 30-ig, tavaszi félév esetén március 31-ig – köteles benyújtani egy számítógéppel szerkesztett, spirálozott példányban az intézeti oktatásszervezőnek, valamint ezzel egyidejűleg elektronikus formában feltölteni a Debreceni Egyetem Elektronikus Archívumába (DEA). Az intézet a benyújtás határidejét kérelemre egy héttel meghosszabbíthatja. Csak annak a portfóliónak a védeése kezdhető meg, amely elektronikus és papíralapú formában is benyújtásra került. A kutatást is tartalmazó műhelymunka értékelésére a tanszékvezető bíráló tanárt kér fel (a témavezetőt vagy más oktatót). Az e munka értékelésére szolgáló

– az oktató által kitöltött és aláírt – Értékelő lapot a portfólióhoz kell csatolni, melyet legalább egy héttel a záróvizsga előtt el kell juttatni a műhelymunka írójának.

II. A MŰHELYMUNKÁK TARTALMI ÉS FORMAI KÖVETELMÉNYEI

A műhelymunka kivitele

I. Külső megjelenés

- Első borítólap: átlátszó műanyag (plexi)
- Hátsó borítólap: fekete karton
- Kötés: spirálozás

II. Belső címlap feliratai (1. és 2. melléklet):

- Egyetem, kar, intézet megnevezése
- A műhelymunka címe
- A szerző neve, évfolyam, szak megnevezése
- Témavezető neve, beosztása
- A műhelymunka benyújtásának helye (Debrecen) és éve

III. Önálló munkáról szóló nyilatkozat

A tartalomjegyzéket a nyilatkozat utáni oldalon decimális számrendszerben kell közölni. Nem számozandó a bevezetés, az irodalomjegyzék és a mellékletek.

A műhelymunka szerkezete

A közepes terjedelmű műhelymunkák esetében:

- Címoldal
- Nyilatkozat
- Tartalomjegyzék
- Bevezetés
- Témafelvetés
- Szakirodalmi áttekintés
- Kérdésfelvetés
- A tervezett kutatás bemutatása (minta, vizsgálati és feldolgozási és módszerek)
- Irodalomjegyzék
- Mellékletek

A nagyobb terjedelmű, kutatást is tartalmazó műhelymunka esetében:

- Címoldal
- Nyilatkozat
- Tartalomjegyzék
- Bevezetés

- Témafelvetés
- Szakirodalmi áttekintés
- Kérdésfelvetés
- A kutatás bemutatása (minta, vizsgálati és feldolgozási és módszerek)
- Eredmények és azok értékelése
- Következtetések és javaslatok
- Összefoglalás
- Irodalomjegyzék
- Mellékletek

A nagy műhelymunka ajánlott tagolása

A cím

Legyen rövid, érthető és a tartalmat jól kifejező.

Nyilatkozat

A hallgatónak nyilatkoznia kell arról, hogy a műhelymunka a szerzői jogok nemzetközi szabályainak megfelelően készült saját, önálló munkája, és az erről szóló aláírt nyilatkozatot csatolnia kell a nyomtatott és/vagy elektronikus formához.

Tartalomjegyzék

A tartalomjegyzéket a decimális számrendszerben kell közölni.

A tartalomjegyzékben a Bevezetés, az Irodalomjegyzék és a Mellékletek nem számozandók.

Bevezetés

Körülhatárolja a témát, annak elméleti és gyakorlati jelentőségét vázolja.

Témafelvetés

A saját célkitűzéseket, a vizsgálat tárgyát meghatározza.

Szakirodalmi áttekintés

A témával szorosan összefüggő szakirodalmat dolgoz fel. Az irodalomban ismertetett eredményeket rendszerezni, kritikailag elemezni kell. Terjedelme a dolgozat 25–35%-a. Hivatkozás nélkül csak saját gondolatok szerepeljenek.

Kérdésfelvetés

A kutatói hipotéziseket ebben a fejezetben világosan definiálni kell.

A kutatás bemutatása (minta, vizsgálati és feldolgozási és módszerek)

A mintavétel módját, a kísérlet, illetve vizsgálat körülményeit, a felhasznált módszereket (pl. kérdőívek, sztenderd vizsgálatok), az adatelemzést megelőző tapasztalatokat kell leírni. A fejezet ne haladja meg az összes terjedelem 15–20%-át.

Eredmények és azok értékelése

Ez a fejezet a vizsgálat során gyűjtött adatok elemzésének eredményeit tartalmazza. A hipotéziseket a pszichológiai statisztika eljárásainak segítségével kell vizsgálni. Az eredményeket célszerű táblázatokban összefoglalni, ábrákkal szemléltetni. Ugyanaz az információ ne szerepeljen több formában (pl. táblázat és ábra azonos adatokról). Az idegen nyelvű statisztikai programmal kapott eredmények, grafikonok csak magyar feliratokkal ellátva kerülhetnek be a dolgozatba. Az adatok, táblázatok és ábrák mindig okkal szerepeljenek, nincs szükség a statisztikai program által kiadott összes adatra, táblázatra. Fontos, hogy a jelölt az eredményeit pontosan és áttekinthetően rögzítse, magyarázza és más szakirodalmi adatokkal is vesse egybe. E fejezet az összes terjedelemben 30–40%-át képezze.

Következtetések és javaslatok

Ebben a fejezetben célszerű összefoglalni a legfontosabb következtetéseket, kifejezni azok gyakorlati jelentőségét. A vizsgálat továbbfejlesztésére vonatkozó javaslatoknak is itt szerepeljenek

Összefoglalás

Az összefoglalásban röviden ismertetni kell, hogy a vizsgálat milyen kérdésekre terjedt ki, ismertetni kell a fontosabb megállapításokat és következtetéseket. Bátran és egyértelműen közölni kell, hogy mely célkitűzést és miért nem sikerült megvalósítani. (Megfelelő indoklás mellett ez nem csökkenti a munka értékét!) Az eredmények szakirodalmi keretbe helyezése is meg kell, hogy történjen. Az eredmények általánosíthatósága is ebben a részben taglalandó.

Irodalomjegyzék

Az „Irodalomjegyzék” összeállítása legyen pontos és gondos, akkor, és csak akkor jelenjen meg egy szakirodalom az irodalomjegyzékben, ha a szövegben hivatkozott rá a szakdolgozó. A hivatkozott szakirodalmakat, az első szerzők nevének abc sorrendjében kell feltüntetni, sorszámozás nélkül. A szerzők tudományos címét (Prof., Dr., Habil.) nem kell feltüntetni. Ha más nem teszi egyértelművé a sorrendet: a rövidebb név megelőzi a hosszabbat, az egyszerezős cikk a többszerzőst, a korábbi publikáció a későbbit. A felhasznált irodalom összeállításakor a címek leírásánál alapvető követelmény, hogy a bibliográfiai tételek pontosan és ellenőrizhetően tartalmazzák az adatokat, amelyek alapján a visszakereshetőség biztosítható. Az irodalomjegyzékben az egységek 0,7 cm-es függő behúzással készüljenek.

Mellékletek

Ide kerülnek azok a nagyobb méretű táblázatok, ábrák, amelyek szövegek közötti elhelyezése gondot okozott volna. Ide helyezhetők el a kérdőíves felmérés alapjául szolgáló dokumentumok (pl. interjúvázlat, kérdőív).

A felhasznált irodalom feltüntetésének módja az irodalomjegyzékben

Folyóiratokban megjelent közlemények esetén:

Vezetéknév, keresztnév első betűje, zárójelben a megjelenés éve, kettőspont, a cikk címe, pont, folyóirat neve, vessző, évfolyamszám, vessző, zárójelben a kötetszám, vessző, oldalszám (tól–ig), pont. A folyóirat címe és az évfolyam dőlt betűvel szerepeljen, a kezdő és záró oldalszám között (től–ig) minden esetben gondolatjel (nagykötőjel) szükséges. Pl.:

Százdi A. (2006): Teljesíteni a feladatot. Beszélgetés Solymosi Frigyes akadémikussal. *Tehetség*, 14, (3), 12–15.

Amennyiben az adott folyóirat az egy évfolyamon belüli kötetszámaiban folyamatos lapszámozást alkalmaz (tehát nem kezdi előlről a számozást az egyes kötetszámokban), csak az évfolyamot kell feltüntetni, a kötetszámot nem. Ma már a legtöbb folyóiratban ezt a formát alkalmazzák. Pl.

Mellenbergh, G. J., van der Linden, W. J. (1981): The linear utility model for optimal selection. *Psychometrika*, 46, 283–293.

Ha egy szerzőnek vagy szerzőknek azonos évben megjelent több cikkére hivatkozunk, a megjelenés évszáma után a megfelelő abc betűket írjuk. Amennyiben külföldi szerzőről vagy idegen nyelven író magyar szerzőről van szó, a családi név után vessző következik, utána a keresztnév kezdőbetűje, utána pont. Pl.:

Hidegkuti, I., De Boeck, P. (2007): Between-group differences and taxometrics. *Psychological Reports*, 100, 211–230.

Más esetben magyar szerzők esetén nem tesszük ki a vesszőt a családnév után.

Könyvek esetén:

A szerző(k) neve, zárójelben a megjelenés éve, kettőspont, a könyv címe (dőlt betűvel), pont, a kiadó neve, vessző, a megjelenés helye, pont. Pl.:

Inántszy-Pap J., Orosz R., Pék Gy., Nagy T. (2010): *Tehetség és személyiség-fejlesztés*. Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, Budapest.

Ha az adott könyv egyes fejezeteit különböző szerzők írták, akkor: a fejezet szerzőjének neve, pont, megjelenési éve zárójelben, kettőspont, a fejezet címe, „In”, kettőspont, a szerkesztő(k) neve, „(szerk.)”, kettőspont, a kötet címe (dőlt betűvel), pont, a kiadó neve, vessző, a kiadás helye, pont, és a közlemény oldalszáma (-tól–ig), pont. Pl.:

Polonyi T., Németh D. (2002): Munkamemória és kétnyelvűség. In: Kampis Gy., Ropolyi L. (szerk.): *Evolúció és megismerés*. Typotex, Budapest. 149–159.

Tóth L. (1999): Rávezető és közlő módszerek a tehetségesek oktatásában. In: Balogh L. (szerk.): *Tehetség és iskola*. Kossuth Egyetemi Kiadó, Debrecen. 130–143.

Szerkesztett könyvek esetén: a szerkesztő neve, zárójelben: szerk., zárójelben a megjelenés éve, kettőspont, a könyv címe (dőlt betűvel), pont, kiadó neve, a megjelenés helye, pont, Pl.:

Balogh L. (szerk.) (1999): *Tehetség és iskola*. Kossuth Egyetemi Kiadó, Debrecen.

Angol nyelvű könyvek esetében a kiadás helye jön először, utána kettőspont, és a kiadó neve, pont. Pl.

Wallace, D. B., Gruber, H. E. (1989): *Creative people at work*. New York: Oxford University Press.

Egyéb időszaki kiadványban megjelent tanulmány esetén:

A szerző (előadást tartó) neve, évszám zárójelben, az előadás címe, a kongresszus címe, témája (ha van ilyen és a kiadvány tartalmazza), a kongresszus, konferencia neve és sorszáma (dőlt betűvel), helye, időpontja (év, hó, nap), a kongresszusról kiadott kiadványcíme, kötetszám, a kiadványt szerkesztő neve (ha szerepel a kiadványban), a kongresszust rendező (szerv/ek) neve, a kiadvány megjelenésének helye, éve, kiadója, a kiadás helye, a szerző előadásainak oldalszáma (-tól –ig). Pl.: Münnich Á. (2004). Neurális és axiomatikus modellek a pszichológiában (Grastyán Endre előadás). *A Magyar Pszichológiai Társaság XVI. Országos Nagygyűlése*, Debrecen, 2004. május 27–29. Előadáskivonatok. Debreceni Egyetem Pszichológiai Intézete, Debrecen. 98–99.

Online elért közlemény esetén:

Ugyanúgy hivatkozunk, mint egyébként, de feltüntetjük külön sorban az elérés helyét is. Vagy ha a munkának van doi száma, akkor azt. Pl.

Balázs, K., Hidegkuti, I., De Boeck, P. (2006). Detecting heterogeneity in logistic regression models. *Applied Psychological Measurement*, 30, 322–344.

Absztrakt, letöltve: <http://apm.sagepub.com/content/30/4/322.abstract>.

Tsorbatzoglou, A., Kertész, K., Módis, L., Németh, G., Máth, J., Berta, A. (2007). Corneal endothelial function after phacoemulsification using the fluid-based system compared to conventional ultrasound technique. *Eye*, 21, 727–732.

doi:10.1038/sj.eye.6702314.

Az irodalmi hivatkozás módjai a szövegben

Egy szerző egy munkájára történő hivatkozás

A szerző vezetékneve, ezt követi a közlemény megjelenésének évszáma, pl.: (Szabó, 1990).

Több szerző esetén

Kétszerzős munkánál mindig, mindkét szerző nevét fel kell tüntetni, illetve és kötőszó kerül közéjük, pl. (Czigler és Kondé, 2002). Kettőnél több szerző esetén, amikor a hivatkozás a szövegben először szerepel, az összes szerzőt ki kell írni, illetve az utolsó szerző neve elé és kötőszót írunk, pl. (Bóta, Dávid és Páskuné Kiss, 2002). Majd amikor másodszor szerepel a szövegben, az első szerző neve

után „és mts.” szerepel, pl. (Bóta és mts., 2002). Hat szerző, és hatnál több szerző esetén nem kell kiírni az összes szerzőt, hanem mindig az utóbbi formulát használjuk. A magyar „és” kötőszót használjuk akkor is, ha a hivatkozott szerzők külföldiek, pl. (Reis és Renzulli, 2002).

Több azonos tényt megállapító közlemény esetén

A zárójelben a hivatkozott munkákat pontosvesszővel választjuk el, az első szerző neve alapján abc-rendben kell őket feltüntetni, pl. (Dávid, 2009; Tóth és Király, 2006). Ugyanazon szerző(k)nek a munkáit időrendben tüntetjük fel. A szerző munkáit, azonos évből, az évszám után „a”, „b”, „c” stb. megjelöléssel különítjük el, pl. (Münnich, 2007a; 2007b).

Közvetett hivatkozás esetén

Először annak a munkának a szerzőjét és a megjelenés évszámát tüntetjük fel, akinek a megállapítását feltüntettük, majd az „idézi” szó után annak a munkának a szerzőjét és a megjelenési évszámát, akinél ezt (az eredeti szerzőre hivatkozással) olvastuk, pl. (Sallay és Münnich, 1999, idézi Páskuné Kiss, 2002, 333. old.). Pontos visszakereshetőség kedvéért bármilyen kiegészítés szerepelhet a zárójelben (oldalszám, ábra, egyenlet). Közvetett hivatkozás esetén mindkét munka adatait fel kell tüntetni az irodalomjegyzékben.

Szó szerinti idézetek esetében

A szó szerinti idézetet 40 szó alatt a szöveg folytonos részévé tesszük, 40 szó fölött különálló egységként tüntetjük fel. A szöveget mindkét esetben idézőjelbe kell tenni, és ugyanúgy, mint mondatról mondatra átfogalmazott szöveg esetében, a hivatkozáskor az oldalszámot is meg kell adni, pl. (Kovács, 2011, 78. old.). Ha nincs oldalszám, akkor valamilyen módon visszakereshetővé kell tenni (alfejezet cím, bekezdésszám), pl. (Fons szerkesztősége, 2011, A bibliográfiai hivatkozások elkészítése szekció, 1. bekezdés).

További formai követelmények

- Az egyes oldalakon a szöveg szerkezete: 3 cm-es felső, 3 cm-es alsó, baloldalon 3 cm-es, jobb oldalon 2 cm-es margó, másfeles sortávolság, TNR 12-es betűnagyság.
- Oldalszámok a lap alján, középen.
- A műhelymunkák oldalszámozása a tartalomjegyzékkel kezdődik, és az irodalom-jegyzékkel fejeződik be.
- A „Bevezetés” kivételével az egyes fejezeteket decimális rendszerű számozással:
 - a főfejezeteket egy számjeggyel (1., 2., 3. stb.),
 - az alfejezeteket két-három számjeggyel (1.1., 1.2., vagy 1.1.1., 1.1.2. stb.) kell ellátni.
- A műhelymunkák tartalomjegyzéke, elkülönített fejezetei és irodalomjegyzéke mellett függelék is közölhető, amelyben további illusztrációs anyagok szerepelhetnek. A függelék nem tartozik bele a dolgozat megszabott terjedelmébe.

- Az idézetek nem haladhatják meg a dolgozat terjedelmének 15%-át.
- A dolgozatban foglalt illusztrációk, ábrák aránya nem haladhatja meg a dolgozat terjedelmének 10%-át.
- Egy dolgozaton belül legfeljebb háromszintű tagolás alkalmazása ajánlott. Ennél több szintű tagolás nehezen követhetővé teszi a munkát.
- Az olvasást megkönnyíti, ha a dolgozat részei arányosan tagolódnak bekezdésekre. Egy bekezdés általában legyen hosszabb, mint egy mondat, de ne legyen hosszabb egy gépelt oldalnál. A bekezdések első sorát 1 cm-rel beljebb kell kezdeni. A bekezdéseket ne különítsék el sorkihagyások.
- A lábjegyzetek alkalmazását kerüljük.
- Kiemelésre kizárólag *dőlt betűt* alkalmazzunk. Az egy mondatnyi vagy egy mondatnál hosszabb kiemelésekkel takarékosan kell bánni.
- Számok írása

A számokat szövegben 10 alatt általában betűvel, tíztől felfelé számmal írjuk. Kivételt képeznek a statisztikai adatok, mértékek, ahol számokat írunk, és a sorozatban közölt számok, ahol lehet egységes írásmódot használni (pl. „a méréseket a hetedik, a kilencedik és a tizenegyedik osztályban végeztük”).

Statisztikai számítások eredményét általában három értékes jegy pontossággal közöljük. Ahol a számértékek statisztikai bizonytalansága nagyobb, elég két tizedesjegy is. A korrelációs együtthatóknál elég két tizedes jegy közlése. A tizedes jegyeket a magyar helyesírásnak megfelelően tizedesvessző előzi meg. Sűrű táblázatban a tizedesvesszőt el lehet hagyni, de csak akkor célszerű, ha ez a táblázat minden adatánál megtehető.

Az eredményeket bemutató statisztikai adatoknál általában (a dolgozat lényeges megállapításait illető számoknál lehetőleg mindig) közölni kell a szignifikancia mutatóit a szakterület elterjedt statisztikai próbái alapján.

- A műhelymunka tartalmi és esztétikai értékeit növelik a jól áttekinthető táblázatok, ábrák, grafikonok, diagramok és fényképek. Minden táblázatot, ábrát stb. sorszámmal és címmel kell ellátni úgy, hogy táblázatok számát és címét a táblázat fölött, az ábrák számát és címét az ábra alatt kell közölni. Mindegyikre hivatkozni kell a szövegben. A sorszám és cím nem képezheti az ábra vagy diagram részét. A mellékleteket is sorszámmal és címmel kell ellátni, és hivatkozni kell rájuk a szövegben.

III. ETIKAI ENGEDÉLY KÉRELMEZÉSE HALLGATÓK ÁLTAL FOLYTATOTT EMPIRIKUS VIZSGÁLATOKHOZ

Összhangban más egyetemeken zajló pszichológiai képzések rendjével, illetve a pszichológia tudományában uralkodó egyértelmű ajánlással, a Pszichológiai Intézet Tanácsa úgy döntött, hogy a Debreceni Egyetem Pszichológiai Intézetében folyó BA- és MA-képzésben, valamint a régi típusú, osztatlan egyetemi képzésben, továbbá a tudományos diákköri munkában is legyen etikai engedély-köteles az empirikus kutatások folytatása; azaz hallgatói empirikus kutatás csak etikai engedély birtokában kezdhető meg.

A szabály szerint a hallgatóknak az adatgyűjtés megkezdése ELŐTT az Intézeti Kutatásetikai Bizottságtól kell kérni az adatgyűjtéshez szükséges etikai engedélyt. Ez a szabály kötelező érvényűvé a 2016/2017-es tanév 1. félévétől vált.

A kérelem benyújtásához a hallgatóknak a Pszichológiai Intézet honlapján megtalálható űrlapot szükséges kitölteniük, majd témavezetőjük véleményezése után azt aláírniuk, valamint témavezetőjükkel is aláíratniuk. A kérelmeket mellékletekkel (pl. informált beleegyezéssel, a csatolni szükséges nem sztenderd mérőeszközökkel) együtt egyetlen fájlban, elektronikusan várjuk. Az aláírásokkal érintett oldalt/oldalakat ebbe az egyetlen fájlba kérjük képként vagy beszkenelt állományként a kérelem megfelelő helyére beszúrni, és a fájlt .doc, .docx vagy .pdf formátumban az Intézeti Kutatásetikai Bizottsághoz az címre eljuttatni (ikeb@arts.unideb.hu)!

A kérelem az űrlap kitöltendő pontjainak megfelelően tartalmazza a kutatás céljának és a vizsgálat során használt eszközöknek a leírását (ha ismert eszközökről van szó, elég rájuk hivatkozni, bár néhány példaitem minden eszköz esetén hasznos lehet; ha nem közismertek az eszközök, akkor ezekről a kérelem megítéléséhez elegendő információt szükséges biztosítani). A kérelem tartalmazza a kutatásba bevonni készült személyek megközelítésének módját (ha ez valamilyen intézményen keresztül történik, akkor az intézményeket megkereső levelet mellékelni kell), valamint a vizsgálati személyeknek szánt beleegyezési nyilatkozatot is.

A kérelmezőknek mindezekon kívül néhány igennel vagy nemmel megválaszolható kérdésre kell választ adniuk (pl. jár-e a vizsgálat fájdalommal?), és ha valamelyikre igennel válaszolnak, azt indokolniuk szükséges. Önmagában az igen válaszok nem zárják ki az etikai engedély jóváhagyását, de például a keltett rossz érzés feloldása szükséges, pl. ennek módját tartalmazza az indoklás.

Amennyiben a pszichológiai felmérés, betegvizsgálat az egészségügyi és szociális ellátás bármely szintjén történik, érdeklődjön az adott intézmény speciális etikai követelményei és vizsgálati feltételei iránt, és szerezze be a szükséges írásbeli engedélyeket!

A műhelymunkához, szakdolgozathoz szükséges etikai engedély benyújtási határideje legkésőbb a dolgozatok leadási határidejét megelőző 90. nap, tavaszi benyújtás esetén december 15. Ha az etikai engedély benyújtása nem történik meg a megadott határidőig, akkor a témavezető felelőssége, hogy elbírálja, hogy a vizsgálat még kivitelezhető-e, és hozzájárulása szükséges ahhoz, hogy a hallgató a dolgozatát benyújthassa. Ezt az írásos nyilatkozatot a hallgatónak birtokolnia kell benyújtáskor, de nem kell a dolgozattal feltölteni. Az engedélyeket a bizottság 10 munkanapon belül elbírálja, a kérelmezőt értesíti. Ha valami folytán ez nem történne meg 10 munkanapon belül, érdemes mihamarabb érdeklődni az operatív elnöknél (jelenleg: balazs.katalin@arts.unideb.hu).

A bizottság azt ítéli meg, hogy a kutatás összhangban áll-e a pszichológiai kutatásokra vonatkozó általános etikai követelményekkel. A kérelmek kitöltése előtt kérjük a honlapon szintén elérhető, „Támpontok a nyilatkozattételhez” című fájl tanulmányozását. A kutatások etikai kontrollja és engedélyeztetése védi a vizsgálati személyek és maguknak a kutatóknak, valamint a pszichológiai kutatásoknak az érdekeit, és ezen túl lehetővé teszi a kutatási eredmények későbbi esetleges publikálását, hiszen jelenleg számos folyóirat a kutatási eredmények közléséhez megköveteli az etikai engedély meglétét.